

**CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA**

**НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА**

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2/2041 din 07.02.2023
La nr. 03/833 din 30.01.2023

Ministerul Justiției

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (privind implementarea Protocolului nr. 16 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale) (număr unic 853/MJ/2022) - Legea nr.317/1994, Legea nr.789/1996 și Legea nr.151/2015.

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 2 (două) file.

Director

Digitally signed by Rusu Iulian
Date: 2023.02.08 09:20:16 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Iulian RUSU

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO23/8522 din 07.02.2023

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (privind implementarea Protocolului nr. 16 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale) (număr unic 853/MJ/2022) - Legea nr.317/1994, Legea nr.789/1996 și Legea nr. 151/2015

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Guvernul RM, iar autor nemijlocit este Ministerul Justiției, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional "etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, [...];
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."

Anunțul cu privire la elaborarea proiectului de decizie a fost plasat pentru informarea publicului pe portalul guvernamental www.particip.gov.md, la 22 decembrie 2022, cu stabilirea termenului limită

de prezentare a recomandărilor până la 02.10.2022, fiind indicate datele de contact ale persoanei responsabile de elaborarea proiectului.

Proiectul de act normativ și nota informativă au fost plasate pentru consultare publică pe pagina web oficială a autorității publice, fiind identificat la adresa electronică <https://justice.gov.md/ro/content/proiectul-legii-pentru-modificarea-unor-acte-normative-privind-implementarea-protocolului-nr>. Anunțul a fost publicat la 22 noiembrie 2022, fiind stabilit un termen limită de 9 zile lucrătoare pentru recepționarea recomandărilor, fapt ce încalcă prevederea statuată de art.12 alin.(2) din Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, unde se stipulează că „Termenul de prezentare a recomandărilor asupra proiectelor de decizii va constitui cel puțin 10 zile lucrătoare de la data mediatizării anunțului referitor la inițierea elaborării deciziei sau de la data mediatizării anunțului privind organizarea consultărilor publice.”

Prin urmare, ținând cont de faptul că subiecții interesați au avut acces la proiect și materialele aferente acestuia, precum și insuficiența termenului limită acordat pentru prezentarea recomandărilor, considerăm transparența decizională asigurată parțial,

1.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative „Scopul proiectului menționat, este revizuirea cadrului normativ intern în conformitate cu prevederile Protocolului nr. 16, prin operarea modificărilor în următoarele acte normative:

- Legea nr. 317/1994 cu privire la Curtea Constituțională;
- Legea nr. 789/1996 cu privire la Curtea Supremă de Justiție;
- Legea nr. 151/2015 cu privire la Agentul guvernamental.”

Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune modificarea Legii nr.317/1994 și Legii nr.789/1996, prin care se stabilește competența Curții Constituționale și Curții Supreme de Justiție de a solicita Curții Europene a Drepturilor Omului emiterea avizelor consultative în chestiuni de principiu privind interpretarea sau aplicarea unor drepturi și libertăți prevăzute în Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau de către protocoalele la acestea. Suplimentar, se propune modificarea Legii nr.151/2015, prin atribuirea Agentului Guvernamental sarcina de a asigura traducerea în limba română a avizelor consultative ale Curții Europene a Drepturilor Omului emise în urma solicitărilor adresate de către instanțele naționale ale Republicii Moldova, precum și plasarea acestora pe pagina web oficială a Agentului guvernamental. Astfel, se relevă că elaborarea și promovarea proiectului urmărește ajustarea cadrului normativ național la prevederile Protocolului nr.16 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Prin urmare, se constată că scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde scopului real al proiectului.

1.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Prevederile proiectului promovează interesul Curții Constituționale și Curții Supreme de Justiție, prin completarea competențelor entităților cu posibilitatea solicitării emiterii avizelor consultative de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în chestiuni de principiu privind interpretarea sau aplicarea drepturilor și libertăților statuate în Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, astfel asigurând implementarea Protocolului nr.16 la Convenție.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „nota informativă care cuprinde:

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului [...];
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației [...];
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”.

Nota informativă a fost elaborată potrivit rigorilor statuate la art.30 din Legea nr.100/2017, fiind specificate condițiile care au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite cu precizarea principalelor prevederi și evidențierea elementelor noi. Astfel, considerăm că nota informativă conține o justificare suficientă pentru promovarea proiectului de act normativ.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) fundamentarea economico-financiară”.

Implementarea în practică a normelor proiectului nu necesită alocarea mijloacelor financiare suplimentare din bugetul de stat, fapt menționat și de către autor în nota informativă.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]

- a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]
- c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, [...]
- e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]
- f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;
- g) se evită tautologiile juridice;
- h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]”.

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Prevederile proiectului reglementează activitatea Curții Constituționale și Curții Supreme de Justiție prin atribuirea competenței de solicitare Curții Europene a Drepturilor Omului de a

emite avize consultative în chestiuni de principiu privind interpretarea sau aplicarea unor drepturi și libertăți prevăzute în Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau de către protocoalele la acestea.

Totodată, se atribuie Agentului Guvernamental sarcina de a asigura traducerea în limba română a avizelor consultative ale Curții Europene a Drepturilor Omului emise în urma solicitărilor adresate de către instanțele naționale ale Republicii Moldova, precum și plasarea acestora pe pagina web oficială a Agentului guvernamental.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Proiectul de act normativ a fost elaborat de către Ministerul Justiției în vederea modificării Legii nr. 317/1994 și Legii nr.789/1996, astfel asigurând implementarea prevederilor Protocolului nr.16 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, adoptat la Strasbourg la 02 octombrie 2013, prin stabilirea în competența Curții Constituționale și Curții Supreme de Justiție a dreptului de a solicita avize consultative Curții Europene a Drepturilor Omului. Totodată, prin modificarea Legii nr.151/2015, se atribuie Agentului Guvernamental sarcina de a asigura traducerea în limba română a avizelor consultative ale Curții Europene a Drepturilor Omului emise în urma solicitărilor adresate de către instanțele naționale ale Republicii Moldova, precum și plasarea acestora pe pagina web oficială a Agentului guvernamental.

În procesul de promovare a proiectului de decizie, rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate în Legea nr.239/2008, au fost respectate parțial de către autor, fiind asigurat accesul părților interesate la proiect, însă cu stabilirea unui termen insuficient pentru recepționarea recomandărilor, contrar prevederilor art.12 alin.(2) din legea prenotată.

În concluzie, se relevă că prevederile proiectului sunt conforme interesului public și nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului, fiind asigurată implementarea Protocolului nr.16 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, care stabilește împuternicirea instanțelor supreme ale părților semnatare de a solicita Curții Europene a Drepturilor Omului de a emite avize consultative privind chestiuni de principiu referitoare la interpretarea sau aplicarea drepturilor și libertăților definite în Convenție sau în protocoalele la aceasta.

07.02.2023

Digitally signed by Carbuni Daniela
Date: 2023.02.07 16:15:30 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Daniela Carbuni, Inspector principal